

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 47 став 1 точка б од Законот за Народната банка на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15, 6/16 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/21) и член 101 став 3 од Законот за банките („Службен весник на Република Македонија“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15, 190/16 и 7/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19 и 122/21), Советот на Народната банка на Република Северна Македонија донесе

ОДЛУКА

за објавување извештаи и податоци од страна на банките („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 36/23)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа одлука се пропишуваат извештаите и податоците коишто банката е должна да ги објавува, како и начинот, формата и роковите на нивното објавување.

2. Банката е должна да има политика за објавување извештаи и податоци со која поблиску се определуваат извештаите и податоците коишто ги објавува банката и да воспостави интерни процеси, системи и контроли за начинот на проверка на точноста на објавените извештаи и податоци и нивната усогласеност со оваа одлука.

Со политиката од ставот 1 на оваа точка се уредуваат и фреквенцијата на објавување на извештаите и податоците, начинот на оцена на соодветноста на објавувањето на тие извештаи и податоци и начинот на идентификување на материјалните, сопствените и доверливите податоци. Доколку банката оцени дека извештаите и податоците што се објавуваат во согласност со оваа одлука не го прикажуваат соодветно профилот на ризичност на банката, должна е да објави и дополнителни извештаи и податоци со кои соодветно ќе го прикаже својот профил на ризичност.

3. Банката е должна да назначи лице / лица со посебни права и одговорности коишто ќе бидат надлежни да ја потврдат со изјава усогласеноста на објавените извештаи и податоци со барањата на оваа одлука и со политиката од точката 2 став 1 на оваа одлука, при што најмалку едно лице е член на управниот одбор на банката.

Банката е должна да ги објави писмената изјава од ставот 1 на оваа точка и основните елементи на политиката од точката 2 став 1 на оваа одлука, во согласност со оваа одлука.

4. Извештаите и податоците коишто банката е должна да ги објави во согласност со оваа одлука треба да бидат точни и навремени и да претставуваат

соодветна основа за донесување економски одлуки од страна на заинтересираните лица (корисници на податоците).

Квантитативните податоци објавени во согласност со оваа одлука треба да бидат објавени заедно со соодветно објаснување или други дополнителни информации врз основа на што корисниците на податоците ќе можат да ги разберат тие податоци, при што особено се појаснува секоја позначителна промена во објавените извештаи и податоци во однос на тие коишто претходно биле објавени.

5. Податоците и информациите коишто се пропишани со оваа одлука се објавуваат од страна на:

- банка којашто не е членка на банкарска група или на банкарска група во странство;
- банка којашто е предмет на консолидирана супервизија, во согласност со Законот за банките;
- банка којашто е членка на банкарска група, но не е предмет на консолидирана супервизија или е членка на банкарска група во странство.

Банката од ставот 1 алинеи 1 и 3 на оваа точка ги објавува податоците и информациите пропишани со оваа одлука на поединечна основа.

Банката од ставот 1 алинеја 2 на оваа точка ги објавува податоците и информациите пропишани со оваа одлука на поединечна основа и на консолидирана основа.

II. ДЕФИНИЦИИ

6. Одделни изрази употребени во оваа одлука го имаат следново значење:

6.1. Под „извештаи и податоци“ се подразбираат извештаи, податоци, показатели и други информации за банката и за одредени аспекти од нејзиното работење и управување, коишто банката е должна да ги објавува во согласност со оваа одлука;

6.2. Под „материјални податоци“ се подразбираат податоците чиешто изоставување или погрешно прикажување може да ги промени или може да влијае врз процената или донесувањето соодветни економски одлуки од страна на корисниците на тие информации (јавноста);

6.3. Под „сопствени податоци“ се подразбираат податоците чиешто објавување би можело да предизвика влошување на конкурентската позиција на банката на пазарот. Сопствените податоци може да се однесуваат на податоци и информации за одредени производи или системи на банката чиешто споделување со конкурентите на банката може да ја намали вредноста на нејзината инвестиција во тие производи или системи;

6.4. Под „доверливи податоци“ се подразбираат податоците стекнати при вршењето банкарски и други финансиски активности и трансакции за поединечни клиенти на банката.

6.5. Под „банкарска група во странство“ се подразбира банка или финансиско холдинг-друштво со седиште во странство коишто остваруваат контрола врз или учествуваат во една или повеќе банки, други небанкарски финансиски институции или друштва за помошни услуги на банка, при што банката или финансиското холдинг-друштво се сметаат за матично лице на банкарската група, додека сите останати членки на групата се сметаат за лица подредени на тоа матично лице.

7. За сè што не е дефинирано со оваа одлука соодветно се применува значењето на термините утврдено со Законот за банките и со подзаконските акти донесени врз основа на овој закон.

III. ИЗВЕШТАИ И ПОДАТОЦИ КОИШТО БАНКАТА Е ДОЛЖНА ДА ГИ ОБЈАВУВА

8. Банката е должна да ги објавува следниве извештаи и податоци:

8.1. Основните податоци за банката и нејзината акционерска структура, во согласност со главата IV на оваа одлука;

8.2. Најзначајните показатели, во согласност со главата V на оваа одлука;

8.3. Податоците и информациите за управувањето со ризиците и корпоративното управување, во согласност со главата VI на оваа одлука;

8.4. Податоците и информациите за сопствените средства, активата пондерирана според ризиците и интерниот капитал, во согласност со главата VII на оваа одлука;

8.5. Податоците и информациите за заштитните слоеви на капиталот, во согласност со главата VIII на оваа одлука;

8.6. Податоците и информациите за изложеноста на банката на одделни ризици, во согласност со главата IX на оваа одлука;

8.7. Податоците и информациите за ликвидносните барања, во согласност со главата X на оваа одлука;

8.8. Податоците и информациите за стапката на задолженост, во согласност со главата XI на оваа одлука;

8.9. Податоците и информациите за финансиските иновации, во согласност со главата XII на оваа одлука.

IV. ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА БАНКАТА И НЕЈЗИНАТА АКЦИОНЕРСКА СТРУКТУРА

9. Банката е должна да ги објавува следниве основни податоци:

9.1. Називот, седиштето, даночниот број и единствениот матичен број;

9.2. Шематски приказ на организациската структура и податок за бројот на вработените;

9.3. Преглед на финансиските активности коишто може да ги врши банката, во согласност со дозволата за основање и работење издадена од Народната банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка), како и преглед на финансиските активности коишто во моментот ги врши банката;

9.4. Тарифата за надоместоците што ги наплаќа банката за своите производи и услуги, поделени според видот на производот или услугата и/или според видот на клиентот (физички и правни лица).

10. Покрај податоците од точката 9 на оваа одлука, банката којашто е членка на банкарска група, но не е матично лице или е членка на банкарска група во странство, ги објавува следниве податоци и информации:

10.1. Називот, седиштето и претежната дејност на матичното лице, како и на секоја членка на банкарската група;

10.2. Организациската структура на банкарската група;

10.3. Учеството на банката и на матичното лице во вкупниот број на акциите или уделите или правата на глас во секоја членка на банкарската група.

11. Покрај податоците од точките 9 и 10 на оваа одлука, банката, којашто е предмет на консолидирана супервизија во согласност со Законот за банките, ги објавува и следниве податоци и информации:

11.1. Описот на разликите во финансиските извештаи на консолидирана основа изработени за сметководствени цели и за супервизорски цели, при што се наведуваат:

- правните лица коишто се исклучени од консолидацијата за супервизорски цели и основата за нивното исклучување,
- разликите во методите на консолидација применети при изработка на извештаите на консолидирана основа за сметководствени и за супервизорски цели, при што се наведуваат правните лица коишто се целосно или пропорционално консолидирани и во кои банката има капитални делови коишто се одбитни ставки од нејзините сопствени средства;

11.2. Постојните или можните практични или правни пречки за навремен пренос на сопствените средства или за отплата на обврските меѓу матичното лице и неговите подружници;

11.3. Вкупниот износ за кој сопствените средства се пониски од потребниот износ сопствени средства на сите подружници коишто не се вклучени во консолидацијата и називот на тие подружници.

12. Банката е должна да ги објавува следниве податоци и информации за акционерската структура:

12.1. За правните лица коишто имаат квалификувано учество во банката – називот, седиштето, правната форма, претежната дејност и процентот на учество во вкупниот број акции и во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката;

12.2. За физичките лица коишто имаат квалификувано учество во банката – името и презимето, процентот на учество во вкупниот број акции и во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката;

12.3. За акционерите коишто немаат квалификувано учество во банката се објавува нивниот вкупен број и нивното вкупно учество во вкупниот број акции и во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката.

Банката којашто е предмет на консолидирана супервизија во согласност со Законот за банките, а којашто не е матично лице на банкарската група, ги објавува податоците и информациите од ставот 1 на оваа точка и за матичното лице.

V. НАЈЗНАЧАЈНИ ПОКАЗАТЕЛИ

13. Банката е должна да ги објавува следниве најзначајни показатели:

13.1. Структурата на сопствените средства и на капиталот потребен за покривање на ризиците, утврдени во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

13.2. Вкупниот износ на активата пондерирана според ризиците утврден во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

13.3. Стапката на адекватност на капиталот;

13.4. Стапката на редовен основен капитал, стапката на основен капитал и/или стапката на адекватноста на капиталот пропишани од Народната банка, во согласност со Законот за банките, доколку се пропишани вакви стапки;

13.5. Стапката на нефункционални кредити;

13.6. Стапката на поврат на активата;

13.7. Стапката на поврат на капиталот и резервите;

13.8. Вкупната стапка на заштитни слоеви на капиталот којашто банката е должна да ја одржува во согласност со Законот за банките;

13.9. Стапката на задолженост и износот на изложеност, утврдени во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата на утврдување на стапката на задолженост;

13.10. Стапката на покриеност со ликвидност, утврдена во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со

ликвидносниот ризик, при што се објавуваат податоците од точката 29 потточка 29.3 на оваа одлука.

VI. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИТЕ И КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

14. Банката е должна да ги објавува следниве податоци и информации коишто се однесуваат на системот за управување со ризиците:

14.1. Краток опис на системот за управување со ризиците;

14.2. Податоци за функцијата за управување со ризиците и нејзината организациска поставеност;

14.3. Опис на политиките за користење инструменти за заштита и за намалување на ризиците, како и на процедурите за следење на нивната ефикасност;

14.4. Краток опис на документот за прифатливото ниво на ризик донесен од страна на надзорниот одбор на банката при што се наведуваат главните показатели коишто се користат при управувањето со ризиците, вклучувајќи го и начинот на кој профилот на ризичност на банката се зема предвид при утврдувањето на прифатливо ниво на ризик;

14.5. Информации за трансакциите во рамките на групата, доколку банката е членка на банкарска група или банкарска група во странство и за трансакциите со лица поврзани со банката коишто можат да имаат значително влијание врз профилот на ризичност на банката, односно на банкарската група или банкарска група во странство.

15. Банката е должна да ги објавува следниве податоци и информации коишто се однесуваат на корпоративното управување во банката:

15.1. Информации и податоци за составот, надлежностите и функционирањето на надзорниот одбор и управниот одбор на банката;

15.2. Број на членства на секој член на управниот одбор и на секој член на надзорниот одбор на банката во органи на управување и надзор на небанкарски финансиски институции или нефинансиски институции, во органи на непрофитни организации и во органи на трговски друштва коишто ѝ припаѓаат на иста банкарска група или на банкарска група во странство;

15.3. Опис на делот од Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор којшто се однесува на постапката на избор, следење и разрешување на членовите на управниот и надзорниот одбор;

15.4. Начин на кој банката обезбедува или има намера да обезбеди соодветна структура на управниот и надзорниот одбор од аспект на нивните знаења, искуства, родова застапеност, возраст и слично;

15.5. Информации за составот на одборот за управување со ризиците во банката и за бројот на состаноци одржани во периодот на кој се однесува објавувањето;

15.6. Опис на начинот на кој се обезбедува информирање на управниот и надзорниот одбор за системот за управување со ризици;

15.7. Информација за составот на одборот за наградување (доколку е формиран ваков одбор во банката) и за бројот на состаноци одржани во периодот на кој се однесува објавувањето;

15.8. Опис на најзначајните карактеристики на системот на наградување воспоставен во банката и информација за начинот на поврзување на висината на варијабилниот дел од надоместокот со успешноста во работењето на лицата со посебни права и одговорности;

15.9. Сооднос на фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок;

15.10. Основни критериуми за наградување, вклучително и критериуми врз основа на кои е определен делот од надоместокот што се исплаќа во форма на акции, други права коишто даваат можност за стекнување акции или за определување на варијабилниот дел од надоместокот;

15.11. Износ на вкупниот надоместок исплатен во текот на годината по одделни групи (на пр. членови на надзорниот одбор, членови на управниот одбор, останати лица со посебни права и одговорности, останати вработени во банката и слично), при што посебно се прикажуваат фиксниот и варијабилниот дел од исплатениот надоместок и бројот на лицата во одделната група;

15.12. Структура на вкупниот надоместок според висината и бројот на лица на кои им е исплатена соодветната висина на вкупниот надоместок во текот на годината;

15.13. Вкупен износ на надоместокот за секој од членовите на надзорниот одбор и на управниот одбор, во согласност со закон;

15.14. Други податоци коишто банката е должна да ги објави, во согласност со закон.

VII. СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА, АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИТЕ И ИНТЕРЕН КАПИТАЛ

16. Банката е должна да ги објавува следниве извештаи и податоци коишто се однесуваат на нејзините сопствени средства, утврдени во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот:

16.1. Структура на сопствените средства (редовен основен капитал, додатен основен капитал, дополнителен капитал, регулаторни усогласувања и одбитни ставки);

16.2. Податоци за издадените капитални инструменти коишто се дел од редовниот основен капитал, додатниот основен капитал и дополнителниот капитал на банката и на другите позиции коишто се вклучуваат во пресметката на сопствените средства;

16.3. Податоци за природата и износот на регулаторните усогласувања, одбитните ставки од редовниот основен капитал, додатниот основен капитал и дополнителниот капитал на банката, вклучително и на позициите коишто не се вклучени во одбитните ставки, во согласност со исклучоците предвидени во регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

16.4. Податоци за ограничувањата коишто се применуваат при утврдувањето на сопствените средства, како и капиталните инструменти, регулаторните усогласувања и одбитните ставки на кои се однесуваат овие ограничувања, во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

17. Банката е должна да ги објавува следниве извештаи и податоци за активата пондерирана според ризиците:

17.1. Структура на активата пондерирана според ризиците, прикажана според одделните ризици и износ на капиталот потребен за покривање на соодветниот ризик, утврдени во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

17.2. Износ на инструментите коишто во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот не се вклучуваат во одбитните ставки од сопствените средства, односно се вклучуваат во утврдувањето на активата пондерирана според ризиците.

18. Банката е должна да ги објавува следниве податоци и информации за процесот на утврдување на интерниот капитал:

18.1. Краток опис на процесот на утврдување на интерниот капитал;

18.2. Краток опис на начинот на кој банката ги идентификува материјалните ризици и на пристапите коишто ги користи за нивно мерење или оцена. Доколку банката при утврдувањето на интерниот капитал користи различни пристапи за мерење на ризиците од пристапите коишто ги користи за утврдувањето на адекватноста на капиталот, во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, треба да објави податоци и информации за тие пристапи. Банката објавува податоци и информации и за другите ризици вклучени во утврдувањето на интерниот капитал коишто не се опфатени со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

18.3. Краток опис на стрес-тестирањето коешто го врши банката за потребите на процесот на утврдување на интерниот капитал;

18.4. Износ на вкупниот интерен капитал на банката.

VIII. ЗАШТИТНИ СЛОЕВИ НА КАПИТАЛОТ

19. Банката е должна да ја објавува висината на стапките на заштитните слоеви на капиталот коишто е должна да ги одржува, и тоа:

- стапката на заштитниот слој за зачувување на капиталот;
- стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот;
- стапката на заштитниот слој на капиталот за системски значајни банки; и
- стапката на системскиот заштитен слој на капиталот.

20. Банката е должна да ги објавува следниве податоци коишто се однесуваат на противцикличниот заштитен слој на капиталот:

20.1. Географската распределба на износот на капиталот потребен за покривање на кредитниот ризик на банката по одделни земји, вклучувајќи ја и Република Северна Македонија, којшто претставува основа за утврдување на противцикличниот заштитен слој на капиталот;

20.2. Висината на специфичната стапка на противцикличниот заштитен слој на капиталот на банката и износот на противцикличниот заштитен слој на капиталот којшто банката треба да го постигне и одржува.

IX. ИЗЛОЖЕНОСТ НА ОДДЕЛНИ РИЗИЦИ

Кредитен ризик

21. Банката е должна да ги објавува следниве податоци и информации коишто се однесуваат на изложеноста на кредитен ризик:

21.1. Квалитативни информации за управувањето со кредитниот ризик, при што се наведуваат податоци најмалку за:

- политиката за управување со кредитниот ризик,
- организациската поставеност на управувањето со кредитниот ризик,
- начинот на дефинирање на достасаните и нефункционалните кредитни изложености,
- начинот на дефинирање на реструктурираните кредитни изложености,
- описот на начинот на утврдување на исправката на вредноста и на посебната резерва, со посебно наведување на основните елементи на моделот што го користи банката за утврдување на очекуваната кредитна загуба на групна основа, доколку банката користи таков модел, во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со кредитниот ризик;

21.2. Износот и квалитетот на редовните и нефункционалните кредитни изложености распределени според категоријата на ризик, утврдена во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со кредитниот ризик, вклучувајќи и податоци за акумулираната амортизација и исправката на вредноста / посебната резерва;

21.3. Износот и квалитетот на реструктурираните кредитни изложености утврдени во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за

управување со кредитниот ризик, вклучувајќи и податоци за исправката на вредноста / посебната резерва и износот на обезбедувањето;

21.4. Структура на кредитните изложености според деновите на доцнење;

21.5. Структура на редовните и нефункционалните кредитни изложености според дејности, сектори и по земји, вклучувајќи и податоци за износот на исправката на вредноста и посебната резерва, за вкупниот извршен отпис на тие изложености, како и за износот на обезбедувањето;

21.6. Промените во износот на нефункционалните кредитни изложености, при што се наведуваат податоци најмалку за:

- почетната и крајната состојба на нефункционалните кредитни изложености, за периодот на кој се однесува објавувањето,
- износот на нефункционалните кредитни изложености коишто во периодот на кој се однесува објавувањето биле исклучени од оваа категорија, а не се отпишани или продадени,
- износот на нефункционалните кредитни изложености коишто во периодот на кој се однесува објавувањето биле отпишани,
- износот на нефункционалните кредитни изложености коишто во периодот на кој се однесува објавувањето биле продадени.

21.7. Структура на кредитите и должничките хартии од вредност според нивната преостаната договорна рочност;

21.8. Податоци за средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања.

22. Банката е должна за секоја категорија на изложеност, во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, да ги објави следниве податоци и информации:

22.1. Назив на избраната надворешна институција за кредитен рејтинг (во понатамошниот текст: избрана ИКР) или на признатата агенција за кредитирање на извозот (во понатамошниот текст: призната АКИ), дефинирани во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, како и информации за причините за промена на овие институции во периодот на кој се однесува објавувањето, доколку имало вакви промени;

22.2. Категориите на изложеност за кои се користат кредитните рејтинзи на секоја од избраните ИКР или за кои се користат кредитните оценки на секоја од признатите АКИ;

22.3. Опис на распоредувањето на кредитните рејтинзи утврдени од избраната ИКР и на кредитните оценки утврдени од признатата АКИ според степените на кредитен квалитет. Банката не е должна да го објавува овој податок, доколку распоредувањето на побараните кредитни рејтинзи е во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;

22.4. Износ на секоја категорија изложеност, имајќи го предвид применетиот пондер на ризичност.

23. Доколку банката при утврдувањето на активата пондерирана според кредитниот ризик применува инструменти за кредитна заштита, должна е да ги објави и следниве податоци и информации:

23.1. Опис на основните елементи на политиките и процесите на банката за билансното нетирање, како и објаснување на обемот на користење на билансното нетирање од страна на банката;

23.2. Опис на основните елементи на политиките и процесите на банката за вреднување и управување на прифатливото обезбедување;

23.3. Опис на видовите обезбедување коишто ги прифаќа банката како инструменти за кредитна заштита;

23.4. Опис на давателите на гаранции за изложеностите кај кои се користат гаранции како инструменти за кредитна заштита, како и категоријата на изложеност на која ѝ припаѓаат поради што може да се примени понизок пондер на ризичност;

23.5. Опис на нивото на концентрација на пазарниот или кредитниот ризик поврзани со обезбедувањето коешто го користи банката како инструмент за кредитна заштита;

23.6. Вкупниот износ на изложеност којашто е покриена со инструменти за кредитна заштита и којашто не е покриена со инструменти за кредитна заштита, при што овие податоци се наведуваат посебно за кредитите, должничките хартии од вредност и за нефункционалните кредитни изложености;

23.7. Останати податоци за кредитниот ризик.

Ризик од другата договорна страна

24. Банката е должна да ги објавува следниве податоци за изложеноста на ризикот од другата договорна страна:

24.1. Квалитативни информации за управувањето со ризикот од другата договорна страна, при што се наведуваат податоци најмалку за политиката за управување со ризикот од другата договорна страна, методот што го користи банката за утврдување на капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна и слично;

24.2. Информации за:

- вкупниот износ на капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна,
- вкупниот износ на изложеноста на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на оригинална изложеност,
- вкупниот износ на изложеноста на ризикот од другата договорна страна со примена на методот на пазарна вредност;

24.3. Опис на интерните лимити за ограничување на изложеноста на ризикот од другата договорна страна и начинот на кој се определува нивната висина;

24.4. Останати податоци за ризикот од другата договорна страна.

Пазарни ризици

25. Банката е должна да ги објавува следниве податоци за изложеноста на пазарните ризици:

25.1. Квалитативни информации за управувањето со пазарните ризици, при што се наведуваат податоци најмалку за политиките за управување со пазарните ризици, пристапот, односно методологијата за утврдување на капиталот потребен за покривање на пазарните ризици и слично;

25.2. Износ на капиталот потребен за покривање на пазарните ризици, утврден во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, и тоа со поединечно наведување на износот на капиталот потребен за покривање на:

- позицискиот ризик, со наведување на износите на капиталот потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти, капиталот потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти, капиталот потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти и капиталот потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти,
- надминувањето на лимитите на изложеност,
- пазарните ризици од позиции во опции;

25.3. Останати податоци за пазарните ризици.

Оперативен ризик

26. Банката е должна да ги објавува следниве податоци за изложеноста на оперативниот ризик:

26.1. Квалитативни информации за управувањето со оперативниот ризик, при што се наведуваат податоци најмалку за политиката за управување со оперативниот ризик, пристапот што го користи банката за утврдување на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик и слично;

26.2. Износот на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик и износот на базичниот индикатор;

26.3. Останати податоци за оперативниот ризик.

Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности

27. Банката е должна да ги објавува следниве податоци и информации за изложеноста на ризикот од промената на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности:

27.1. Квалитативни информации за управувањето со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, при што се наведуваат податоци најмалку за политиката за управување со овој ризик, пристапот кој се користи за утврдување на промената на економската вредност на портфолиото на банкарски активности и слично;

27.2. Износот на вкупната пондерирана вредност, односно износот на промената на економската вредност на портфолиото на банкарски активности, утврден во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности;

27.3. Останати податоци за ризикот од промената на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности.

Ризици поврзани со климатските промени и еколошки, социјални и управувачки ризици (ризици од ЕСГ)

28. Банката е должна да објавува податоци и информации за изложеноста на ризиците поврзани со климатските промени коишто вклучуваат податоци и информации за активностите за начинот на кој банката го има предвид влијанието на овие ризици врз управувањето со останатите ризици, за учеството на зелените кредити во вкупното кредитно портфолио на банката, како и податоци и информации за ризикот од загуби на банката коишто можат да настанат како резултат на тековните или идните влијанија на еколошките, социјалните и управувачките фактори врз нејзините клиенти или нејзините вложувања.

Х. ЛИКВИДНОСНИ БАРАЊА

29. Банката е должна да ги објавува следниве податоци и информации за изложеноста на ликвидносниот ризик:

29.1. Квалитативни информации за управувањето со ликвидносниот ризик, коишто вклучуваат најмалку политика за управување со ликвидносниот ризик, стратегии и процеси во управувањето со ликвидносниот ризик, опис на структурата и организацијата на функцијата за управување со ликвидносниот ризик, опис на планот за управување со ликвидносниот ризик во вонредни услови и слично;

29.2. Квалитативни информации поврзани со пресметката на стапката на покриеност со ликвидност;

29.3. Висината на стапката на покриеност со ликвидност, утврдена во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за управување со ликвидносниот ризик, пресметана како:

- просек на состојба на крајот на месецот на стапката на покриеност со ликвидност за претходните дванаесет месеци, за секој квартал во периодот за кој се објавува овој податок,
- просек на состојбата на крајот на месецот на износот на висококвалитетната ликвидна актива по примената на соодветните ограничувања и приспособувања, за претходните дванаесет месеци, за секој квартал во периодот за кој се објавува овој податок,
- просек на состојба на крајот на месецот на паричните одливи, паричните приливи и нето паричниот одлив, за претходните дванаесет месеци, за секој квартал во периодот за кој се објавува овој податок.

29.4. Вкупниот износ на расположливите неоптоварени средства и на оптоварените средства, прикажани според типот на производот и според секторот на кој му припаѓа договорната страна. При објавувањето на овие податоци не се прикажува износот на ликвидносната поддршка од централната банка.

XI. СТАПКА НА ЗАДОЛЖЕНОСТ

30. Банката е должна да ги објавува следниве податоци и информации коишто се однесуваат на стапката на задолженост:

30.1. Квалитативни информации за стапката на задолженост коишто вклучуваат најмалку опис на процесот на управување со ризикот од задолженост, објаснување на факторите коишто имале влијание врз нивото на стапката на задолженост и слично;

30.2. Вредноста на капиталот, како и вредноста и структурата на изложеноста коишто се земаат предвид при утврдувањето на стапката на задолженост, во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за утврдување на стапката на задолженост.

XII. ФИНАНСИСКИ ИНОВАЦИИ

31. Банката е должна да објавува опис на новите иновативни производи и услуги коишто ги нуди.

XIII. НАЧИН, ФОРМА И РОКОВИ НА ОБЈАВУВАЊЕ НА ИЗВЕШТАИТЕ И ПОДАТОЦИТЕ

32. Банката е должна да ги објавува извештаите и податоците пропишани со оваа одлука во форма којашто ќе обезбеди прикажување на сите позиции пропишани во точките 3 и 8 на оваа одлука, најмалку на македонски јазик на нејзината интернет-страница, во посебно назначен дел за објавување податоци, којшто ќе биде лесно достапен и во кој ќе бидат објавени сите извештаи и податоци пропишани со оваа одлука.

Гувернерот на Народната банка со упатство ги пропишува обрасците на извештаите и податоците од точките 3 и 8 на оваа одлука коишто банката е должна да ги објавува.

33. Банката е должна да ги објавува извештаите и податоците пропишани со оваа одлука, најмалку на годишна основа, со исклучок на податоците од ставот 2 на оваа точка.

Банката е должна да ги објавува најзначајните показатели од главата V на оваа одлука на полугодишна основа.

Банката ги објавува податоците на годишна основа со состојба на 31 декември најдоцна до 31 мај следната година.

Банката ги објавува податоците на полугодишна основа со состојба на 30 јуни најдоцна до 31 јули во тековната година.

34. По исклучок на точката 33 ставови 1 и 2 на оваа одлука, банката којашто е идентификувана како системски значајна банка, во согласност со регулативата на Народната банка за методологијата за идентификување системски значајни банки, е должна:

34.1. На полугодишна основа да ги објавува извештаите и податоците од:

- точката 16 потточка 16.1 на оваа одлука,
- точката 21 потточки 21.2, 21.5 и 21.6 на оваа одлука,
- точката 22 потточка 22.4 на оваа одлука,
- точката 23 потточка 23.6 на оваа одлука,
- точката 25 потточка 25.2 на оваа одлука,
- точката 27 потточка 27.2 на оваа одлука, и
- точката 30 потточка 30.2 на оваа одлука.

34.2. На квартална основа да ги објавува најзначајните показатели од главата V на оваа одлука, како и податоците од точката 17 потточка 17.1 на оваа одлука;

По исклучок на ставот 1 на оваа потточка, банката ги објавува извештаите и податоците од точката 13 потточка 13.9 на оваа одлука на полугодишна основа.

34.3. На годишна основа да ги објавува сите останати извештаи и податоци пропишани со оваа одлука коишто не се опфатени во потточките 34.1 и 34.2 на оваа точка.

Банката од ставот 1 на оваа точка ги објавува извештаите и податоците во роковите определени во точката 33 ставови 3 и 4 на оваа одлука. Банката од ставот 1 на оваа точка ги објавува податоците на квартална основа со состојба на 31 март и 30 септември во рок од триесет дена по датумот на кој се однесуваат тие извештаи и податоци.

35. Штедилниците и филијалите на странски банки се должни да ги објавуваат следниве извештаи и податоци:

- основните податоци од точките 9 и 12 на оваа одлука;
- најзначајните показатели од главата V на оваа одлука;
- податоците за управувањето со ризиците од точката 14 потточките 14.1, 14.4 и 14.5 на оваа одлука;

- податоци за корпоративното управување од точката 15 потточка 15.1 на оваа одлука;
- податоци за структурата на активата пондерирана според ризиците од точката 17 потточка 17.1 на оваа одлука.

Штедилниците и филијалите на странски банки се должни да ги објавуваат податоците од ставот 1 на оваа точка на годишна основа, со исклучок на податоците од ставот 1 алинеја 2 на оваа точка коишто се објавуваат на полугодишна основа.

36. Банката е должна на својата интернет-страница да го прикаже датумот на објавување на податоците пропишани со оваа одлука. Во случај на коригирање на објавените податоци пропишани со оваа одлука од страна на банката, таа е должна да го објави и датумот на извршените корекции.

Податоците коишто банката ги објавува на годишна основа треба да бидат врз основа на годишните финансиски извештаи ревидирани од друштвото за ревизија.

37. Доколку извештаите и податоците коишто банката е должна да ги објавува, во согласност со оваа одлука, се вклучени во објавените ревидирани финансиски извештаи или се дел од објавените податоци, во согласност со друг пропис или во согласност со барањата на овластена берза или на друг надлежен орган, банката нема обврска дополнително да ги објавува на својата интернет-страница, туку во соодветниот образец пропишан во согласност со точката 32 став 2 на оваа одлука, ја наведува интернет-врската каде што се објавени овие податоци.

Доколку банката има обврска да објавува други податоци и информации коишто не се опфатени со оваа одлука, во согласност со друг пропис или стандард, должна е во посебно назначениот дел за објавување податоци од точката 32 став 1 на оваа одлука да ја наведе интернет-врската каде што се објавени овие податоци и информации.

38. Банката е должна да обезбеди пристап до извештаите и податоците објавени во согласност со оваа одлука за претходните периоди, коишто се однесуваат на период од најмалку пет години.

39. Банката нема обврска за објавување на извештаите и податоците пропишани со оваа одлука доколку:

- не се материјални;
- имаат третман на сопствени или доверливи податоци.

40. Одредбите од точката 39 на оваа одлука не се однесуваат на податоците и информациите од точката 15 потточки 15.4, 15.7 до 15.13 и точките 16 и 17 на оваа одлука, односно банката не смее да ги смета овие податоци и информации како нематеријални, сопствени или доверливи податоци.

41. Банката е должна да ја извести Народната банка за случаите од точките 39 и 40 на оваа одлука, во рок од 15 дена пред рокот за датумот на објавувањето на податоците од точките 33 и 34 на оваа одлука.

Во случаите од точката 39 на оваа одлука, банката е должна во извештаите пропишани во согласност со точката 32 став 2 на оваа одлука да ја објави причината поради која не се објавуваат одредени податоци и да објави општи информации за предметот на објавувањето.

42. Народната банка може да побара од банката да објавува дел или сите податоци, пропишани со оваа одлука, за пократки периоди, во зависност од обемот и видот на нејзините активности, во случај на значителни промени во акционерската структура на банката, висината и структурата на изложеноста на банката на ризици и во висината и структурата на сопствените средства на банката.

XIV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

43. Одредбите на оваа одлука што се однесуваат на банките соодветно се применуваат и на штедилниците, освен ако не е поинаку определено во одлуката.

Одредбите од оваа одлука соодветно се применуваат и на филијалите на странски банки, освен ако не е поинаку определено во Одлуката, имајќи ги предвид одредбите од Законот за банките и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон со кои се регулира работењето на филијалите на странски банки во Република Северна Македонија.

44. На денот на почнувањето со примена на оваа одлука, престанува да важи Одлуката за објавување извештаи и податоци од страна на банката („Службен весник на Република Македонија“ бр. 134/07).

45. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2025 година.

По исклучок на ставот 1 од оваа точка, одредбите од точката 28 на оваа одлука ќе почнат да се применуваат од 1 јануари 2026 година.

Одредбата од точката 38 на оваа одлука ќе започне да се применува од 1 јануари 2030 година, кога банката е должна да обезбеди пристап до извештаите и податоците за претходниот период од најмалку пет години.

Бр. 02-3614/7
2 февруари 2023 година
Скопје

Гувернер
и претседавач
на Советот на Народната банка
на Република Северна Македонија
д-р Анита Ангеловска-Бежоска